

LUDU

Rok 34 | CURITIBA, 18 LISTOPADA NOVEMBRO | 1959 | Nr. 46

JÁNIO QUADROS W KURYTYBIE

Zanim przystąpię do rzeczy chcę zaznaczyć p. Jana Quadros z Czytelnikami. Dożyłem starym i znalazłem krewnych jeńców w Kurytybie, dostrzegając, że już w podziemnym wieku, z rodziną Gomes. Od niej się dowiedziałem, że wójtowie Jana w stanie Paraná mieli dwa sklepy w Rio Claro do Sul, i jeden w Maé i mówili niezłe po polsku, chcą zjednać sobie klientelę, gdyż wówczas tam się mówiło przeważnie po polsku. Jeden z wójtów Dr. Jan Quadros był ożeniony nawet z Polką. W rozmowie swojej do dziś wspomina te piękne czasy i tak miłych i dobrych kolonistów polskich. Jani urodził się w Mato Grosso. Ojciec jego się kształcił i pracował długie lata w Kurytybie jako lekarz. Jani do młodości zagrzebił się w São Paulo, gdzie ożenił się bogato i wszedł do polityki. Tyle co do pochodzenia.

Wód reporterów, dzienników i radia na przyjazd deputowanego federalnego i naprowadza na Prezydenta Republiki, Jana Quadros, malają się jeden i w sutanie "LUDU". Jako rzadki wy-

padek, więc było zaciekawieniem, zdziwieniem. Było ich dużo, więc nie przeszkadzało jednemu drugiemu i nie zabierało dużo czasu uchwalono by jeden stawał pytania. Gdy wszedł na salę hotelu Lord, przywitał się z każdym i potem pozwolono mu usiąść i zaraz oblatano i posypywały się pytania. Czasem się wyrwał niektóry nie-powolany, ale zaraz go przywołano do porządku. W ciągu godziny wywiadu Jani wykreślił się jak mógł z podstępnych pytań i odpowiadał do rzeczy. Oczywiście przyjeżdżał i reporterom, nazywając ich w niektórych pytaniach jako zadowolonych. W odpowiedzi na partie robotniczą do której wszedł, stwierdził, że nie robił nic by do niej wejść i nie robi nic by z niej wyjść a na sytuację obecną na jej rozbicie, zaznaczył, że pogrzebała się trzecia klasa jańgistów, demagogów obietnic, fałszywych nacjonalistów itd.

W Trzech Słowach

● **RZĄD STANÓW ZJEDNOCZONYCH** zaplanowany jest nowymi wystąpieniami Panamą i przesyła Stanom Zjednoczonym Sekretarza Stanu Christiana A. Hertera wyraża obawy o bezpieczeństwo 300 obywateli Stanów Zjednoczonych zamieszkałych w Panamie. W tym celu przeprowadził rozmowy z ambasadorem Peru Ricardem A. Arias.

● **PAPIEŻ JAN XXIII** mianował 8 nowych kardynałów, w tym trzech Włochów, dwóch Amerykanów, jednego Anglika, Niemca i Hiszpana.

● **KANCLERZ** Niemieckiej Republiki Federalnej, Konrad Adenauer, rozpoczął dnia 17 listopada swą wizytę oficjalną w Londynie. Wizyta jego potrwa trzy dni i jest wstępem do rozmów na temat konferencji na szczyście.

● **PREZYDENT EISENHOWER** zwolnił wysokie osobiste konferencje i odbył z nimi konferencje na temat funduszy, jaki ma być przeznaczony na nadchodzący rok. Z dotychczasowych danych wiadomo, iż fundusz ten nie może przekroczyć 42 bilionów dolarów.

● **KONRAD ADENAUER** przed udaniem się do Anglii oświadczył, iż nie zgodzi się na żadne ustępstwa wobec Rosji, dopóki nie doprowadzi do zgody na zjednoczenie Niemiec na warunkach korzystnych dla tych ostatnich, bez żadnych nakazów ze strony Moskwy.

● **W BOLIWI** panują napięte stosunki pomiędzy zwolennikami rządu a opozycją. Reforma rolna ogłoszona przez rząd spowodowała wiele wypadków zaborstw, zwłaszcza wśród rolników. Przypuszcza się, że i Alvaros Plata, kierownik Reformy rolnej, oraz były minister rolnictwa, padli ofiarą tych zaburzeń.

Kalendarz "LUDU" na Rok 1960

Kilka osób już nabyło Kalendarz "LUDU" na rok 1960 i nawet nikt nie reklamował na cenę, chociaż w tym roku trochę wyższą niż w roku ubiegłym. Nic dziwnego, bo kto kupił Kalendarz widział zaraz, że jest większy, kolorowy, mniej w nim ogłoszeń, więcej artykułów i różnych ciekawostek. Prawda, że w listach już pisali, że za drogi. No, ale nie widzieli Kalendarza, dlatego uważali, że nie wart tyle. A przecież Cr\$ 50,00 (z przesyłką pocztową Cr\$ 55,00) to wcale nie drogo. Zaledwie dwie butelki piwa. Nawet nie całe kilo fizo-
mu!!!

Drogi Czytelniku! Jeśli jeszcze nie nabył Kalendarza "LUDU" na rok 1960 to zamów zaraz. Nie odkładaj na później, bo może być za późno.

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

SCABI

SOCIEDADE DE CULTURA ARTÍSTICA
BRASILIO ITIBERÉ
FUNDADA EM 30 DE OUTUBRO DE 1944.
RECONHECIDA DE UTILIDADE PÚBLICA PELA LEI Nº 2887, DE 4-10-56
RUA EMILIANO PERNETA, 179 - FONE: 4 - 1129
CURITIBA, - PARANA

WIELKI KONCERT DWU-FORTEPIANOWY

DEVRAINE FRANK — ZBIGNIEW MOROZOWICZ
Dnia 19-go b. m. w czwartek, na zakończenie sezonu koncertowego SCABI i jednocześnie piętnastolecia Tow. Kultury Artystycznej Brasílio Itiberé danym nam będzie usłyszenie znakomitych pianistów parających, a mianowicie, już weteraniki René Devraine Frank, profesorki szkoły Muzycznej i Sztuki Pięknych w Paranie i młodego, a już znanego ogólnie w Brazylii kompozytora i muzykologa, naszego rodaka Zbigniewa Morozowicza. Koncert na dwa fortepiany. Grany poprzez profesorkę i byłego jej ucznia, dziś kompozytora — którego utwór ostatni a zadedykowany SCABI: "Divertimento 1959", po raz pierwszy grany będzie na tym Koncercie przez autora i jego pierwszą nauczycielkę. — Program Dwu-Forte-pianowy jest ogromnie starannie dobrany:

- CZĘŚĆ I**
W. A. Mozart "Sonata em Ré maior K 488"
R. Schumann "Andante e Variações op. 49"
CZĘŚĆ II
Z. Morozowicz "Divertimento 1959"
F. Poulenc "Concerto em ré menor"

Zaujemy ogromnie, że większość naszych Rodaków nie będzie miała możności usłyszenia naszego młodego i już znakomitego pianisty Zbigniewa, który, jak się dowiadujemy będzie odpowiedzialnym naszym Stanem Parana, na Międzynarodowym Konkursie Chopinowskim w Warszawie, wobec tego, że Koncert ten jest tylko dla członków SCABI. Znaję wielki talent Zbigniewa Morozowicza z góry zapewniamy, że Koncert jego będzie wielkim "suksese", którym podzielimy się z naszymi Czytelnikami w następnym numerze "LUDU".

ZAINTERESOWANIE STANÓW ZJEDNOCZONYCH PROBLEMAMI AMERYKI ŁACIŃSKIEJ

W sobotę, dnia 14 listopada "Maly Blyny Dom" oświadczył, iż stworzona została Specjalna Komisja Doradczą przyłączona do współpracownicy z Sekretariatem Stanu dla rozpatrzenia kwestii polepszenia stosunków między Stanami Zjednoczonymi a Ameryką Łacińską. Komisja ta powstała wskutek działalności dr. Miltona Eisenhowera, który kilka miesięcy temu odbył szereg wizyt w krajach naszego kontynentu.

Ogłoszenie zawiązania się tej Komisji przypada na okres naprężonych stosunków pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a dwoma krajami Ameryki Łacińskiej: Kubą i Panamą. Jednakże Maly Blyny Dom podaje, iż jest to zwykły zbieg okoliczności, powstanie postanowienie stworzenia Komisji dla Spraw Ameryki Łacińskiej zapadło już w styczniu tego roku, wskrócie po niezbyt przyjemnych przytoczeniach wice-prezydenta Stanów Zjednoczonych Richarda Nixona, w niektórych krajach Ameryki Łacińskiej.

Do Komisji też weszli jako członkowie, ludzie, którzy w większości mieli poważne stosunki z krajami Ameryki Łacińskiej, lub którzy jeszcze obecnie są żywotnie z nią związani. Przewodniczącym Komisji jest Walter J. Donnelly z "United States Steel" byłym urzędnikiem Departamentu Stanu, który obecnie znajduje się w Wenezueli. Innyimi członkami są: Kenneth Holland, kierownik Międzynarodowego Instytutu Wychowania; O. A. Knigh, wiceprzewodniczący "AFL-CIO", którego łączność z Ameryką Łacińską jest nieznaną, Charles A. Meyer, wice-przewodniczący górnictwa i amerykańskiego zwanego "Sears Roebuck", oraz dr. Dana G. Munro, nauczyciel Szkoły Woodrow Wilson na Wydziale Polityki Międzynarodowej Uniwersytetu w Princeton.

Zestawianie członków Komisji wskazuje na realne zainteresowanie się rządu Stanów Zjednoczonych obecną sytuacją polityczną a przede wszystkim gospodarczą w krajach Ameryki Łacińskiej. Obecne stosunki dyplomatyczne między Stanami Zjednoczonymi, a Ameryką Łaciń-

ską, są chyba najcięższe z czarno-czerwonego okresu. Czy jednak Komisja stanie na wysokości swego zadania — nie wiadomo. Można jedynie stwierdzić, że jej wybór i czas był dobrze pomyślany. Komisja, jako organ doradczy przy Komisji Stosunków Zagranicznych może działać bardzo dużo. Jej celem jest prowadzenie badań stosunków zagranicznych z Ameryką Łacińską pod różnymi punktami widzenia, tak, aby możliwie dobrze poinformować Komisję Spraw Zagranicznych o sytuacji w tych państwach, jak również wskazać wyjątkowo aktualne położenie tych krajów, a przez to uzyskać zwykły zbieg okoliczności, powstanie postanowienie stworzenia Komisji dla Spraw Ameryki Łacińskiej zapadło już w styczniu tego roku, wskrócie po niezbyt przyjemnych przytoczeniach wice-prezydenta Stanów Zjednoczonych Richarda Nixona, w niektórych krajach Ameryki Łacińskiej.

Wielką jego kandydaturę. Idzie on razem z Plinio Salgado. Zapytany co myśli o kandydaturach Jania i Lotta, odpowiedział, że ma pełne rezerwy przy własnej kandydaturze i dlatego nie zajmuje się drugimi. — Reszta leży w rękach narodu.

★ **DNIA 24 LISTOPADA** ma opuścić Brazylię delegacja handlowa pod kierunkiem ambasadora Barbosa Silva, i Renato Costa Lima. Delegacja ta ma przeprowadzić w Moskwie rozmowy na temat przyszłych umów handlowych i zorientować się nad wzajemną wymianą towarową. Ze strony brazylijskiej chodzi przede wszystkim o eksport kawy i kakao.

★ **W SOBOTE** wartość dolara w Rio de Janeiro wyniosła 104 kruczy.

★ **KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA** NARODOWEGO ma uchwalić projekt zatwierdzenia programu udzielenia kredytu specjalnego dla wsiiska w wysokości 222 milionów kruczy. Suma ta miałaby być przeznaczona na założenie posterunków wojskowych wzdłuż drogi łączącej Blém z Brasílią.

★ **"MINAS GERAIS"** brazylijski lotnikowie, zanim zdąży wyruszyć w pierwszą podróż uległ katastrofie pożaru. Policja holenderska przypuszcza, że nie ma tu miejsca na temat żadnego przyczyny. Pożar wybuchł prawdopodobnie wskutek nieostrożności pracowników z ogniem. Dochodzenia są nadal w toku. Pożar ten jednak nie spowoduje opóźnienia w dostawie stali, która jest przewidziana na pierwszą misję ekspedycyjną.

★ **DO RIO** przybył syn znanego dyplomaty Stanów Zjednoczonych, inżynier John Foster Dulles Junior. Przyjechał w charakterze prywatnym, by załatwić osobiste interesy.

★ **ADEMAR** w rozmowie z Kubitschkiem nie zgodził się na apel tego ostatniego, by wycofał swą kandydaturę. Twierdził, iż działa pod wpływem ludności, która postaw-

Protest Czechosłowacji

Rząd Czechosłowacji zaprotestował ostro przeciw naruszeniu granic powietrznych przez samoloty Niemieckiej Republiki Federalnej. Równocześnie z protestem Ministerstwo Spraw Zagranicznych Czechosłowacji opublikowało komunikat stwierdzający, iż komunikat stwierdzający, iż dwaj piloci niemieccy, którzy zniknęli 22 października, znajdują się w Czechosłowacji.

Komunikat podaje nadto, że 22 października b. r. naruszyły granice powietrzne Czechosłowacji więcej samolotów Niemieckiej Siły Lotniczej. Dwa z nich eksplodowały w powietrzu na 25 kilometrów od granicy. Były to samoloty bombowe kierowane przez podoficerów H. Krausa i R. G. Hofmanna z 34 Dywizji lekkich bombowców z bazy w Minningen.

Wybuch na samolotach, oraz wylądowanie znacznej ilości materiałów i dlatego rząd Czechosłowacji domaga się wypłacenia odszkodowania, a wypłacenia odszkodowania z nadto surowego zakazu, iż wizji lekkich bombowców z bazy w Minningen.

Wobec niebezpieczeństwa podobnych akcji. Można sobie wyobrazić jakie skutki spowodowałyby wypadek, gdyby samoloty, które spadły 22 października, posiadały na swym pokładzie większe ilości materiałów masowego zapalnego. Na jej podstawie rząd Czechosłowacji domaga się surowego karania pilotów, którzy naruszają granice Czechosłowacji.

W odpowiedzi na ten protest rząd Niemieckiej Republiki Federalnej odpowiada, iż wypadki podobne miały miejsce ze względu na niedokładność aparatów pomiarowych, w jakie jest wyposażony każdy pilot. Aparatami tymi podczas ćwiczeń musieli posługiwać się piloci, gdyż aparaty radiowe i umieszczone na pokładzie samolotu by-ły wyłączone, abyby skontrolować działania aparatów oblotowych, na wypadek uszkodzenia aparatów pokładowych. Strauss powiada, oto przyczyna, dla której piloci stracili kierunek i niechcący naruszyli granice powietrzne Czechosłowacji.

★ **W DNIO 14 LISTOPADA** przybył ze Stanów Zjednoczonych transport fizonu. Nowy kierownik COFAPU Guilherme Romano, postawił osobliście w towarzystwie specjalisty amerykańskiego przy ambasadzie w Brazylii, przytana Juscelino Kubitschka obejrzał nadesłany fiżon Kubitschka oglądawszy, zdenewował się i kazał go natychmiast odesłać z powrotem. Guilherme Romano natomiast kazał w zamian za zepsuty — przysłać dobry, co zagwarantował funkcjonariusz ambasady, że ponownie przysłać Brazylię jakikolwiek nowych kosztów.

★ **ZAPATRZENIE** w mieście São Paulo i Rio, jak zapowiedział Guilherme Romano, od tego tygodnia będzie już wystarczające i systematyczne. Nie będzie już go brakowało.

★ **KAMPANIA PRZEDWYBORCZA**, zaczyna przybierać na sile. Jánio Quadros znowuś wje objazdy. Był w Kurytybie, udał się do Porto Alegre, a 28 ma się udać do Nordeste i po kole odwiedzić większe miasta w tym okręgu. W dniu 5 grudnia ma być w Recife, gdzie spotka się ponownie z generałem Lottem.

★ **KORAZ WIECZJ** zostaje wyplanywany cygar i narkotyków w różnych okretach. Wysokie kary za uprawianie kontrabandy pozwolą prawdopodobnie w krótkim czasie zmniejszyć te plęgi w Brazylii. Ostatnio przechwycono dwa okręty z tymi towarami: "Loide Chile" i "Rio de la Plata".

★ **DO RIO** przybył syn znanego dyplomaty Stanów Zjednoczonych, inżynier John Foster Dulles Junior. Przyjechał w charakterze prywatnym, by załatwić osobiste interesy.

★ **ADEMAR** w rozmowie z Kubitschkiem nie zgodził się na apel tego ostatniego, by wycofał swą kandydaturę. Twierdził, iż działa pod wpływem ludności, która postaw-

la jego kandydaturę. Idzie on razem z Plinio Salgado. Zapytany co myśli o kandydaturach Jania i Lotta, odpowiedział, że ma pełne rezerwy przy własnej kandydaturze i dlatego nie zajmuje się drugimi. — Reszta leży w rękach narodu.

★ **DNIA 24 LISTOPADA** ma opuścić Brazylię delegacja handlowa pod kierunkiem ambasadora Barbosa Silva, i Renato Costa Lima. Delegacja ta ma przeprowadzić w Moskwie rozmowy na temat przyszłych umów handlowych i zorientować się nad wzajemną wymianą towarową. Ze strony brazylijskiej chodzi przede wszystkim o eksport kawy i kakao.

★ **W SOBOTE** wartość dolara w Rio de Janeiro wyniosła 104 kruczy.

★ **KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA** NARODOWEGO ma uchwalić projekt zatwierdzenia programu udzielenia kredytu specjalnego dla wsiiska w wysokości 222 milionów kruczy. Suma ta miałaby być przeznaczona na założenie posterunków wojskowych wzdłuż drogi łączącej Blém z Brasílią.

★ **"MINAS GERAIS"** brazylijski lotnikowie, zanim zdąży wyruszyć w pierwszą podróż uległ katastrofie pożaru. Policja holenderska przypuszcza, że nie ma tu miejsca na temat żadnego przyczyny. Pożar wybuchł prawdopodobnie wskutek nieostrożności pracowników z ogniem. Dochodzenia są nadal w toku. Pożar ten jednak nie spowoduje opóźnienia w dostawie stali, która jest przewidziana na pierwszą misję ekspedycyjną.

★ **DO RIO** przybył syn znanego dyplomaty Stanów Zjednoczonych, inżynier John Foster Dulles Junior. Przyjechał w charakterze prywatnym, by załatwić osobiste interesy.

★ **ADEMAR** w rozmowie z Kubitschkiem nie zgodził się na apel tego ostatniego, by wycofał swą kandydaturę. Twierdził, iż działa pod wpływem ludności, która postaw-

WOLNA TRYBUNA

W. ORZECHOWSKI

CZYŻBY RENESANS!

nia tego po polskie, piękne i...
Dągnię do odkrycia i poznawar...
wartościowe na ziemiach naszej...
ożywczy, w ostatnich czasach...
zaczyna się w każdej niemal...
dziedzinie. Zabytki, kultura i...
sztukę, oczyszcza się z wielko...
pomych czasów, zapominają...
by udostępnić wszystkim piękno...
naszej spuścizny dziejowej i do...
robku narodowego.

Pewnym echem a może nawet...
"Jaskółka zwiastująca wiosnę" w...
Etnii są dwa ostatnie (43 i 44)...
numery LUDU. Z całą pewnoś...
cią do nich można zaliczyć "Ode...
zwę" — "Zmagania polityczne",...
ks. Józefa Koźmińskiego i godn...
e poparcia pod każdym wzglę...
dnie wystąpienia p. Heleny Werp...
pachowskiej. "Różne problemy",...
oraz jakże cenne "wykopalska" i...
Pintora — "Brzeżany".

"Dalej z posad Polonia nasza...
Na nowe polskie siły".
Trudno mi zabrać głos na te...
mat bogatych tradycji — cze...
kam raczej na dalsze numery...
LUDU z cennymi artykułami Pi...
nora, oby tylko obiektywne i...
możliwie wyczerpujące. Nie...
znam działalności emigracji pol...
skiej w Brazylii. Nie ujrzałem...
szcze rok od mego przyjazdu a i...
warunki nie zawsze pozwalają na...
bliższe i dokładniejsze pozna...
nie colokształtu zagadnienia —...
niezbyt łatwego.

Miałem okazję zwiedzić kilka...
polskich kolonii. Pobieżna obser...
wacja nie wywarła jednak na m...
nie dodatniego wrażenia.

Przejeżdżałem w pewnej kolon...
ni obok wendy. Wstąpiłem z c...
iekawości, gdyż słyszałem roz...
mowe nadzwyczaj głośną i wes...
olą, prowadzoną w języku zbl...
żonym do portugalskiego. Dzie...
dobre — powiedziałem, wcho...
dzę. Dzień dobry — odpowia...
dział jakiś mężczyzna o szkla...
nych oczach i zrozumielią miną...
"To wy też Polak?" — A jakie...
odpowiedziałem. Przed rokiem...
przyjechałem z Polski. Al! To...
do naszej kompanii na piwko, bo...
my tu wszyscy Polacy. Za nasze...
zdrowie. Wiwat! — Podziękowa...
łem jednak, bo i tak już dużo...
flaszek ta kompania opróżniła.

Kupiłem tylko papierosy i prze...
prosiłem, bo szofer w jeepie na...
mnie czekał.

Po drodze spotykamy dzieci...
wracające ze szkoły. Zatrzyma...
liśmy się, by kilka słów zamie...

W. Orzechowski

TADEUSZ KRUL

KONKURS CHOPINOWSKI

Zgodnie z ustalonym pro...
gramem odbyło się dnia 26-9...
zakoczenie pierwszego w Pa...
ranie konkursu Chopinowskiego...
pod patronatem Towarzystwa...
Polskiego Odrodzenia, dla uczczenia...
150-letniej rocznicy urodzin nie...
śmiertelnej sławy kompozytora...
polskiego.

Po eliminacji, stanęło do fi...
nalu 3 uczeni, 4-ech z każdej z...
dwóch kategorii. Dzięki niez...
wyktemu zainteresowaniu i u...
przejmości zarządu "Clube...
Pontagrossense", konkurs od...
był się w lokalu wymienione...
go Klubu, gdzie też oddano...
do naszej dyspozycji wspina...
nialy i nowiutki fortepian.

Oprócz dużej liczby osób...
miłujących sztukę, przedsta...
wicieli władz wojskowych, cy...
wilnych i duchownych, był ob...
ecny szanowny Pan Konsul Dr...
Piotr Głowacki, który podczas...
przerwy wyraził gorące słowa...
uznania i pochwały dla organiz...
atorów imprezy. Złożył też...
okazji gratulacje dla uczniów...
mistrzów, nauczycieli za miłe i...
niezwykle piękne uczenie...
pamięci swego rodaka Frede...
ryka Chopina.

Wszyscy finaliści otrzymali...
gorące oklaski i to w tego powo...
du z wielką niecierpliwością...
oczekiwaliśmy wyroku jury...
składającego się z 3 pan sp...
ecjalnie zaproszonych przez...
organizatorów i należących...
do Departamentu Kultury r...
ządu parającego.

Pierwszą nagrodę 2-giej...
kategorii uzyskała panna Ma...
ria Lucia Moro, której, oprócz...
innych należących się nagr...
d, wreczono wspinając rze...
bę — pomnik Chopina z dr...
zewa — duża sławna arty...
stki parającego Antoniego...
Gorskiego. Zwycięzcą 1-szej...
kategorii został uznany — ku

ogólnemu zadowoleniu — Ru...
bens Daros. Młodzieniec ten...
był jedynym finalistą pięci...
miesięciami i niewątpliwie naj...
lepszym wykonawcą dzieł...
Chopina. Posiada on wrodzo...
ny i niezwykły talent, który...
mu zapewnia wielkie sukcesy...
na przyszłość. Jego tempera...
mentalny charakter sprzyja...
wykonaniu z wielkim powo...
dzeniem tych utworów, które...
wyrażają rozpacz, oburzenie...
jak naprzykład "Estudo Re...
volucionário" Chopina, które...
wybrał i z wielkim sukcesem...
odegrał na finale, zapewnia...
jąc sobie w ten sposób tytuł...
zwycięcy konkursu. Z rąk...
Pana Konsula Głowackiego...
otrzymał wartościowe dzieło...
"Zwiele Chopina". Oprócz...
wreczonych przy okazji na...
gród, dyplomów i medali, roz...
dane będą jeszcze pośród u...
czestników konkursu i człon...
ków obu komisji wartościowe...
pamiątki wysłane przez Rząd...
Polski, które niestety, cho...
ciaż wysłane zostały w pier...
wszych dniach lipca, nie na...
deszły na termin.

Pomimo tego, że nasze pa...
nielki Regina Danuta Szulc i...
Anika Kubiak nie zdobyły...
pierwszych nagród, udział ich...
jako finalistek jest powodem...
dumy dla nas. Przykro by...
nam było gdyby w Konkursie...
Chopinowskim nie było żad...
nego uczestnika polskiej na...
rodowości. Raz jeszcze, w i...
mieniu Zarządu Towarzystwa...
Odrodzenia, składamy tym u...
czestnikom i ich rodzicom ser...
decznie podziękowania za u...
dział, i gratulacje za zdolno...
ści artystyczną wykazaną w fi...

Dużo niewątpliwie dla do...
bra polskości zyskało na tym...
konkursie Towarzystwo O...
drodzenia. Wiele pochwał o...
trzymaliśmy od wybitnych o...

Festa w Seminarium w Araucarii Zakończenie Roku Szkolnego

W ostatnią niedzielę b. m. (29-XI) w kaplicy Seminarium...
Św. Wincentego a Paulo w Araucarii będzie odprawiona, "na...
cześć Matki Boskiej Cudownego Medalika, o godzinie 10-tej...
rano, uroczysta Msza św. dziękczynna z kazaniem na intencję...
wszystkich Dobrodziejów Seminarium; w czasie Mszy św. wy...
kona pieśni chór seminarjny pod batutą Ks. Prof. Lisiewicza.

Po nabożeństwie, w parku seminarjnym, do dyspozycji...
Gości będzie smaczne "szurasko" i liczne, orzeźwiająca na...
poje, a w bufetach zimne ząskaki, kolacze, ciasta i wiele in...
nych tradycyjnych smakołyków.

Dużą atrakcją będzie "leilão" licznych prosiat, indyków...
kaczek, kur żywych i pieczonych oraz wielu innych przedmio...
tów o dużej wartości i użyteczności.

Atmosfera familijna, przyjaźielska, pod cieniem rozłożyst...
ych drzew, na trawniku, przy dźwiękach miłej muzyki, w gronie...
życiowych osób.

Wieczorem o godzinie 20-tej w sobotę i niedzielę, w salo...
nie Seminarium, seminarzyści wykonają wesołe i ucielesne...
przedstawienie, przepłatane występami chóru i orkiestry.

Dochód z "festy" będzie przeznaczony na "powołania ka...
plainskie".

Zaprasza się serdecznie Rodziców seminarzystów, Dobro...
dziejów, Przyjaciół i znajomych.

ZARZĄD SEMINARIUM W ARAUCARII

UWAGA!

Administracja "LUDU" zawiadamia wszystkich Szanow...
nych Prenumeratorów zalegających za prenumeratę, że od...
Nowego Roku wstrzyma dalszą wysyłkę gazet dla tych wszy...
stkich, którzy jeszcze nie opłacili za rok 1950.

Ponadto zawiadamia, że ci wszyscy, którzy nie opłacą za...
zaległe lata do końca bieżącego roku, będą musieli płacić po...
nowej cenie.

Uprasza też wszystkich Droгих Agentów, by byli łaskawi...
zawiadomić którzy z zalegających Prenumeratorów wpłacili...
na Ich ręce, byśmy im nie wstrzymywali dalszej wysyłki.

Administracja "LUDU"

UWAGA!

Administracja "LUDU" zawiadamia, że już otrzy...
mała odpowiednią ilość Kalendarzy z roku 1953, więc...
prosi nie przysyłać więcej, bo nie będzie w dalszym...
ciągu wymieniać.

S. + P.

ANNA BIERNACKA

W pełni sił zmarła nagle na kolonii Dom Pedro...
dnia 7-go listopada bieżącego roku Anna ze Szpaków...
Biernacka, zostawiając w niewielkim żalu męża i...
9-cioro dzieci, z których trojga poświęcić się pragnie...
słudzić Bożej. Geraldo użył się w Małym Seminarium...
Księżym Misyjaryzacji w Araucaria, a dwie jego siostry...
uczą się w Aspiracji Siostr Miłosierdzia na Mercés.

Uroczyste egzekwie odprawił Przew. Ks. Proboszcz...
Paweł Warkocz w asyście Ks. Leona Lisiewicza i klero...
ka Władysława Biernackiego w kościele parafialnym św...
Antoniego na Orleansie i przy udziale całej kolonii i...
wiernych z Matriz, Siostr Miłosierdzia i Siostr Rodziny...
Marii odprowadził śmiertelne szczątki na wieczny spo...
czynek, na miejscowy cmentarz.

Przemówił przez ten przedwczesny zgon tragizm...
życiowy, kiedy to z niezbadanych wyroków Bożych, po...
wołał ją Bóg do Siebie. Ufamy, iż z nieba kontynu...
wać będzie swe apostołstwo nad tymi, których zostawi...
ła w smutku i bolesti. Była wzorową żoną i matką.

Osierniona rodzina składa Księżom, Siostrom i...
wszystkim podziękowanie za słowa pociechy i udział w...
pogrzebie.

UWAGA!! DLA PRZYJEZDNYCH Z PROWINCJI DO SÃO PAULO.

Klinika oczu, nosa, uszów i Gardła. Recepty na okulary,
Kuracje i Operacje. CENY BARDZO PRZYSTĘPNE.
DR. WOLF URSZTAJN
SÃO PAULO, Av. São João 755-1.º — sala 11
(w pobliżu Kina Metro) tel. 34-19-09.
Mówi się po polsku, po portugalsku i po niemiecku.
GODZINY PRZYJĘĆ OD 9 — 18 W.

śób miejskich za tą inicjaty...
w. A słowa Pana Darosa...
wybitnego profesora, rzeźbi...
arza i malarza — oja zwycię...
cy konkursu, słowa wyrażają...
cie wdzięczność i dające nam...
otuchę na przyszłość, pozos...
tana dla nas jako najmlodsza...
nagrada za nasz wkład pracy...
w tej imprezie.

— Nie rozchodziło mi się o...
nagrody ani o tytuł mistrzow...
ski dla syna — rzekł rozzer...
wiony i szczęśliwy rodzic.

Wdzięczny wam jestem o...
granicie, że zdołałście ta in...
cickąwa poruszyć ponownie...
zainteresowanie jego nauka...
muzyki. Jako ojciec wiem że...
przyda on żyłkę artysty; z...
wielką radością, że zlanbied...
wał naukę. Rozradzowałem m...
się więc serce, gdy mi wyrazi...
ł zainteresowanie udziałem...
w konkursie. Nie zważając...
że mam iż w oczach. Jestem...
szczęśliwy, ogromnie szczęśli...
wy. Zawdzięczając wam,

przeżywam dzisiaj najmls...
chwile życia mego.

Po niespodziewanej i po...
nownej klesce naszej grupy...
etnicznej w wyborach polity...
cznych dnia 4-10, wspomnie...
nia te z konkursu Chopinow...
skiego, a szczególnie słowa...
pochwały i wdzięczności Pa...
na Darosa, pozostaną dla nas...
jako pociecha. Chociaż to...
nam się udało. Niech więc...
grupa ta, która od czasu do...
czasu urządzi coś godnego...
pochwały obcych, nie zostanie...
bezznaczną. Urządzą zabawy...
tancerne każde Towarzystwo...
potrafi — powiedział pewnego...
razu Dr. Fariś Machaële —
wybitny naukowiec i poliglota...
pontagrossieński. Wasze To...
warzystwo to jedne które u...
wyższym stopniu kultury was...
szej. Starajmy się więc po...
twierdzić ta pociechna opinie...
naszego przyjaciela.

Ponta Grossa, 10-X-1950.
Tadeusz Krul

ZAPOBIEGLIWIY

uniką przedświątecznego...
ku i wysła żywnościową...
czkę Pekao Nr. 41 już teraz

PRZEZORNY

sprawdzi czy firma przyjm...
jąca zlecenie jest upoważn...
nym przedstawicielem Pekao

MĄDRY

wie, że bezpośrednia i...
pewniejsza pomoc bliskim...
Polsce to tylko przez Pekao

PEKAO Trading Corporation

25 Broad Street
New York 4, N. Y.

UWAGA!!!

PACZKI PEKAO DO POLSKI

W związku z otwarciem Polskiej Wystawy Pr...
mysłowej w São Paulo w dniu 29-10-50 r. i w...
nizowaniem wycieczek z całej Brazylii na poro...
WYSTAWĘ, informuje Sz. Klientów
PRZEDSTAWICIELKA PEKAO N.Y. w São Paulo

p. HALINA BERGMAN

Rua Ana Cintra 295 ap. 51 - tel. 52-47-53
adres dla koresp. C. Postal Nr. 5127.
iż służy wszelkimi informacjami w związku z...
syłką PACZEK DO POLSKI.
Posiadam do dyspozycji Klientów nowe ob...
ne KATALOGI, jak również aktualne BROSZURY
na Paczki Świąteczne na BOŻE NARODZENIE

PACZKI PEKAO DO POLSKI

NAJSZYBSZA I NAJTAŃSZA DRÓGA DO ROD...
NY W KRAJU JEST POMOC
przez PRZEDSTAWICIELKĘ PEKAO N.Y.
p. HALINĘ BERGMAN,

ZAMAWIAJCIE JUŻ TERAZ NA
ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA
PACZKI PEKAO: Świąteczne z opłatkiem Nr. 4...
" " " Żywnościowe,
" " " Z upominkami dla Pań, Pan...
i Dzieci,
" " " Wybrane z nowych katalogów...
zwane "specyfikowane", ob...
jące również i kupony TEKSTIL...
" " " 100 % wełny,
" " " Z lekarstwami amerykańskimi...
które znajdują się w Skł...
PEKAO w Kraju,
" " " "DO WYBORU", za które Ob...
ca w Kraju wybiera wszystkie...
go pragnie i co mu jest naj...
dziej potrzebne.

WSZYSTKIE PACZKI PEKAO SĄ DOSTARCZANE
DO DOMÓW BEZ CŁA I BEZ ŻADNYCH DOŁA...
KOWYCH OPŁAT.
Moja długoletnia reprezentacja PEKAO N.Y. i...
pularność dają najlepszą gwiaździcę SZYBKO...
SPRAWNEJ OBSŁUGI, o czym świadczą setki...
stów UZNANIA otrzymywane z całej Brazylii i...
Polski.

PRZEDSTAWICIELKA PEKAO N.Y.
pani HALINA BERGMAN, São Paulo
Rua Ana Cintra Nr. 295, ap. 51, tel. 52-47-53
dla korespondencji adres Caixa Postal 5127

CZYTAJ I ROZPOWSZECHNIJ "LUD" W...
SWYCH PRZYJACIÓŁ I ZNAJOMYCH

"LUD" Diretor: Pe. Dominico G. Wyp...
Proprietário: Dr. Antonio Fran...
Alameda Cabral Nº 848 - Tel. 42...
Prosimo zawsze adresować: REDAÇÃO "LUD"
CAIXA POSTAL: 155 — CURITIBA — PARANÁ

MINERVA

FARMACIAS E DROGARIAS

Jest to firma, która słynie na rynku ze swoich wyborowych lekarstw — z Filiami hurtowymi i detalnymi...
CURITIBA: - MINERVA, PRINCIPAL, CENTRAL, BRASIL, MINERVA 15, SUISSA, POPULAR, DEODORO, COLONIA...
e OSÓRIO. ★ INTERIOR: - PONTA GROSSA, LONDRINA, MARINGÁ, PARANAGUA E UNIÃO DA VITÓRIA...
Gdyby w waszej miejscowości nie było lekarstwa, które wam potrzebne, to zamówcie je przez t.zw. "REMEMBRAN..."
SO POSTAL" w jednej z DROGARIAS MINERVA, które zawsze są gotowe, aby obsłużyć tych, którzy je potrzebują

Kacik ROLNICZY

SZCZEPIENIE KURCZĄT

W ostatnim czasie rozpowszechniła się w Brazylii bardzo mocno choroba drobiu zwana "boubą", "pipoca", "hexiga" itp. Choroba ta odznacza się owrzodzeniami o charakterze rakowym. Starsze osobniki drobiu cierpią na nią nieraz długo, chudną i stają się ospale. Młode natomiast pokolenie — kurczęta zarazone tą chorobą w krótkim czasie zdychną. Choroba ta jest o tyle zdradliwa, że na zewnątrz nie ujawnia niemal żadnych znakami. Atakuje ona organy wewnętrzne zwierzęcia, przede wszystkim wewnętrzności.

Ta straszna choroba drobiu szczególnie łatwo rozwija się w psiskłach nawet kilkutygodniowych i nierazko niszczy cały wylęg. Brazylija nie ma miejsca odizolowanego od tej choroby, jak podaje Ministerstwo Rolnictwa, cały obszar Brazylii jest nią objęty. Ponieważ chorobę tę trudno rozpoznać, a jeszcze trudniej leczyć przystąpiono do badań nad szczepieniem kurcząt. Wyniki okazały się satysfakcjonujące.

Ponieważ istnieje znana nasada, iż łatwiej nie dopuścić do choroby, niż ją potem leczyć, starajmy się, z własną głową posiadamy więcej drobiu zapobiec tej chorobie, a w ten sposób zapewnić sobie zdrowe i silne stadko młodych kurcząt.

CZAS SZCZEPIENIA

Szczepienie zapobiegawcze powinno być dokonane w pierwszych 20 — 30 dniach od

wylęgu. Przed i po szczepieniu kurczęta powinny być dobrze odizolowane od reszty kur i posiadać pomieszczenie suche. — Również w wypadku sztucznego wychowu, powinny być oddzielone od kur dorosłych. W wypadku natomiast gdy jaja są wysiadywane przez kwokę, musi ona być zdrowa, by ich nie zarazić. Dla bezpieczeństwa wskazane jest również szczepienie kwoki, kiedy się ją nasadza na jaja wylęgowe.

Działanie szczepionki nie trwa wiele dłużej niż sześć miesięcy. Trzeba go zatem dokonywać na początku okresu upałów, t. j. w październiku lub listopadzie, a więc w czasie kiedy choroba zaczyna się rozwijać.

Zaleca się także, by szczepienia dokonywać nocą, gdy kurczęta spoczywają, gdyż łatwiej im pokonać działanie szczepionki, a równocześnie łatwiej jest dokonać szczepienia, gdyż wszystkie kurczęta są zgromadzone.

DZIAŁANIE SZCZEPIONKI

Działanie szczepionki ma tylko charakter ochronny, uniemożliwiający powstanie choroby w kurczęciu. Skutek działania szczepionki widoczny jest dopiero po dwóch tygodniach. Kurczęta, które zaraziły się tą chorobą już wcześniej marnieją. Natomiast istnieje prawie stu procentowa niemożliwość zarażenia tą chorobą po szczepieniu. Szczepionka przeciw chorobie "boubą" nie ma znaczenia leczniczego i szcze-

plenie chorych ptaków nie da żadnego rezultatu.

SKŁAD

Płynny skład "vacina contra boubę", przygotowywany jest przez Farno-pecuária w różnych odmianach i ilościach przez zakłady Instytutu Biologicznego Stanu São Paulo. Szczepionka jest otrzymywana z żywej substancji wirusowej chodowanej na golebiach, jednakże tak syparowanej, iż niemożliwe jest wprost spowodowanie jakiegokolwiek niebezpieczeństwa zarażenia.

SPOSÓB UŻYCIA

Szczepione kurczęta należy na udzie od strony zewnętrznej podskubać, by było gołe miejsce na zaszczepienie. Należy przy tym uważać, by nie zadrasnąć, czy skałeczyc kurczęta. Następnie wylać szczepionkę na czysty i uprzednio wygotowany talerzyk. Miejsce oczyszczone z piór posmarować (natrzeć) szczepionką przy pomocy szczoteczki, pedzła, twardego pióra (np. gęsiego czy kaczego), lub też wata.

Należy pamiętać, że ampułka raz otwarta powinna być zużyta naraz. Nie można jej przechowywać do następnego razu, gdyż się zepsuje. Również nie należy fałszywie oszczędzać. Gdy ampułka zawiera szczepionki na 30 kurcząt, nie należy jej używać do więcej, gdyż skuteczność szczepionki jest obliczona na tę ilość. Dla oszczędności są stosowane różne ampułki na 30, 60, 120 i więcej kurcząt.

Po szczepieniu kurczęta powinny przebywać jeszcze co najmniej 8 — 10 dni osobno, oddzielone od kur dorosłych.

Każdy z kolonistów trzymający u siebie drobiu powinien się zapoznać z tym szczepieniem, by nie narażać się niepotrzebnie na straty z powodu ginących drobiu od tej choroby.

Dziewczęta są dobrze i ekonomicznie ubrane i materiałami wyborowymi ze znanych:

CASAS PERNAMBUCANAS
gdzie się zawsze kupi najtańszej

Curitiba:
Praça Tiradentes, 562
Praça Zacarias, 600

Portão:
Av. Rep. Argentina 4011
S. José dos Pinhais
Antonina

DR. S. FELIX WERPACHOWSKI
Cirurgião — Dentista
Odontopediatra

CONSULTÓRIOS:
Edifício Brasília Moura
Rua Cândido Lopes, 205
7º andar — conjunto 77

HORARIO:
As 2-as, 4-as e 6-as Feiras,
das 8,30 às 11,30 horas,
e quarta-feira à tarde.

NA RESIDENCIA:
Todos os dias menos 4-as Feiras.
Das 14,00 às 18,00 horas e à noite Terças e Quintas feiras.

Rua Major França Gomes,
Esquina Curupaity Nr. 781
Vila Carmela Dutra —
Santa Quitéria

Dr. Maria E. Barański
CHIRURG — DENTYSTA

Objęła gabinet po ś. p. Dr. Skalskim przy ulicy Emiliano Pernetta N.º 670.

Przyjmuje w poniedziałki, środy, piątki i soboty od godziny 9-tej do 12-tej. — We wtorki i czwartki od 4-tej do 7-tej godziny.

Fumo TETE — AMARELINO. — Fajki od Cr\$ 25,00 do Cr\$ 1,850,00; — Chmiel — Pilhas — Lanternas — Ostrzenie maszyn do włosów — Pomyzecz — Broń palna — Sztylety — Przybory dla fryzjerów. i t. d.

Florecki — Rosário 66.

Rozmaitości Gospodarze

★ **OBRAZ CHRYSYTA U-KRZYŻOWANEGO** zawieszono przy wejściu do siedziby Społecznej Służby Rolnictwa (Serviço Social Rural). Obraz ten poświęcił Arcybiskup Rio de Janeiro Dom Helder Câmara, wygłaszając przy tej okazji przemówienie w którym podkreślił, iż rolnik potrzebuje opieki braterskiej, której powinna mu dostarczyć SSR.

Agora 10 kg para a

Rússia
aceitamos pacotes até 10 quilos

Itália
Cr\$ 800,00
2 kg café de Trieste — entrego 10 dias, garantido, isento de Alfândega —

Iugoslávia
despachamos pacotes incluindo todas as despesas de Alfândega

Israel
isento de Alfândega: 1 kg café, Cr\$ 260,00.

— ★ —
IMP. EXP. MARYAN VUKOSAV LTDA.
Praca da Sé, 399 — 4.º —
Telefone: 36 — 850.

Casa 3 "B"
BOM — BONITO — BARATO
Hipólita Dopieralskiego
Wielki wybór: ubrań gotowych, kapeluszy, bućkowi, koszuł, etc. Artykuły wogóle dla mężczyzn, kobiet i dzieci.
Po cenach fabrycznych
Curitiba, ul. Riachuelo Nr. 308
Telefon 4 — 4556 — Paraná

★ **200 MILIONÓW KRUCZEJ-RÓW** przeznaczył rząd federalny za staraniem ministra Mario Meneghetti na budowę silosów (magazynów) zbożowych w Nordeste. Na pierwszym planie znajdują się stany Piauí, Ceará, Rio Grande do Norte, i Alagoas. W stanach tych do końca bieżącego roku ma powstać 14 silosów o łącznej pojemności 60 tysięcy ton. Poza tym przeznaczono 15 milionów kruczej-ów na rozszerzenie uprawy mechanicznej, badanie ziemi i irygację pól (drenowanie i nawadnianie), oraz 5 milionów kruczej-ów na budowę hydroelektrowni w Jaguarí w stanie Rio Grande do Sul.

★ **W ROKU 1958** złożonych zostało do Banco do Brasil 104 podań w sprawie uzyskania kredytów dla kooperatyw. Wspólnie kooperatywy otrzymały pożyczki w kwocie 1433, 991, 288, 30 kruczej-ów, podczas gdy w roku 1957 uzyskało pożyczkę 114 kooperatywy na sumę 1,064, 543, 161, 30 kruczej-ów. Oznacza to, że inne kooperatywy odmówiły już pożyczek, stały się samowystarczalną, a nowe, chociaż o 10 mniej, uzyskały większe kredyty.

★ **DOM AVELAR BRANDÃO VILELA**, Arcybiskup Teresina, oraz Prezes Komisji Biskupiej Akcji Społecznej, podczas pobytu w Rio, pochwalili reformę rolną, jaką opracowuje obecny rząd. Stwierdzili, że reforma rolna musi być przeprowadzona sprawiedliwie i rozprzecznie, by nie było powikłań zarówno w sprawach prywatnych, jak i publicznych. Delikatnie oznacza to — by nie popełniano przy tym nadużyć w rozdziale terenów, jak i nie pobierano "łapówek".

★ **MŁODE OLWIKI** sprzedaje dla zarejestrowanych rolników, Ministerstwo Rolnictwa, po cenach bardzo niskich: Cr\$ 20,00 za sztukę. Zainteresowani mogą otrzymać szczegółowe informacje, kierując się na adres: Inspekcja Regionalna do Fomento Agrícola, Rua Cesário de Melo Nr. 1.184, Campo Grande, Distrito Federal.

MARYSKA ZE ŚLĄSKA

Doktor Smith wyjął z kieszeni marynarki złotą papierośnicę i zaczął czuć papierosami gospodarza i instruktora.

— Bo widzicie — zaczęła zamyślona Maryska — wówczas kiedy was spotkałam w Morskim Oku, czułam się opuszczoną sierotą. Wtedy całą duszą przygłębiałam do waszego serca i często o was myślałam. Ale potem jak wróciłam do Góleszowa i zamiast wylęgów, moją gardzowię zaopiekował jak nieznaną przedtem dobroć i życzliwość — sama nie czułam się opuszczoną, jak ich polubiłam. Gdyby nie chęć uczenia się, nigdy bym ich nie opuściła.

Zatroskana twarz Badurki poweselała. Oczy zajaśniały i nabrały blasku, a wygładzone rysy nadały jej wyraz głębokiej serdeczności.

— Ja też się ciebie nie chcę pozbyć. Zostań. Nie będę ci bronić uczuć. Od maleńkości chowałam się u nas i jakbyś nas teraz porzuciła, zapłakałabym się za tobą.

Badura z niepokojem spojrzał na parę Amerykanów. Porozumiewali się z sobą wzrokiem. Zanim pan Smith otworzył usta, ubiegł go instruktor.

— Jeżeli sprawa tak wygląda, państwo nie mogą nalegać na gospodarza ani na Maryskę, jeżeli się rozmyśliła. Nie wiem czy wyszło by jej daleko na korzyść. Nie powinno się wyrwać tkwiącego głęboko w glebie, rosnącego wśród wichrów i burz kwiatu i umieszczać w cieplarni, gdzie w szluzowych warunkach mogłaby zwiędnąć. Maryska właśnie w ciężkich warunkach już się zahartowała i posiada mocno zarysowany charakter, który w nadmiernym dobrobycie wielkomiejskiego życia wypaczyłby się, nie pozwalając wydobyc i rozwinąć jej indywidualnych cech.

— Przesada, panie instruktorze. My, Amerykanie, nie hojdujemy tym sentymentalnym zasadom, wychodząc z założenia, że każdy człowiek może się dostosować do warunków obcego klimatu i unać dający mu chleb kraj za swoją ojczyznę.

— Tak, tak — potakiwała mu głową żona. — Maryska musi z nami jechać. Zresztą gospodarz, pan Badura, pieniądze już przyjął.

Dziewczyna jednak energicznie zaprzeczyła.

— Pan instruktor mnie przekonał. Nie opuszczę moich stron. Tu urodziłam, tu przeszedłam pryzkę sierotostwa i tu mogę dorwać, tu nauczyłam się latać nad moją ojczystą krainą i tu mogę zdobywać naukę. Takich wzruszeń nie zamieniałabym na próżniaczy tryb życia.

— Co też ty, Mery, wygadujesz? — oburzyła się pani Krystyna dotykając ostatnimi słowami Maryskę

Zaciśnięte mocno usta świadczyły o uporze sieroty.

— Gdyby choć pani nie stawiała mi warunków przysługujących, — wyśztusiła po chwili. — A ja czuję, że lotnictwo to moja przyszłość, wypielniająca mi życie. Lotnictwo właśnie otworzyło mi oczy i pozwoliło ujrzeć nieznanne siły przyrody, popchnęło do poznania praw rządzących nią. Dlatego nie wyrzeknę się go nigdy.

— Bravo, Maryska. Nie przypuszczałem, że masz tak silnie wyrobiony charakter — poderwał się z ławy oczarowany stanowczą jej postawą instruktor.

Wzruszona Badurka zaczęła ścisnąć sierotę.

MARIA WURDASÓWNA

Dziewczyna niezadarnym ruchem wyzwoliła się z objęć przejętej pani. Zreźnie wskoczyła na wóz, siadając między szczeble drabiny i spuszczać nogi tuż nad ziemią.

— Zaczekamy tu na was. Długo wypadnie nam czekać? — spytał doktor Smith z zainteresowaniem obserwując zaprzęgnięte do wozu krowy.

— A, może godzinę. Jak przyjeździemy z furą to potem o tym pomówimy z moją starą, bo bez niej niemożę decydować — odparł Badura, odbierając z rąk Zuzki parcie leżące i popędzając batem krowy.

— Kto to jest ta "stara"? — nie rozumiała tego wyrazu pani Smith. Maryska wybuchnęła szczerym śmiechem.

— To żona mojego gazdy — wyjaśniła, poprawiając się w drabinach i ujmując długie tyłisko widet.

— Przywieziecie panią Badurówą z sobą?

Chłopa rozśmieszył pański tytuł jego żony.

— Przywiezie panią babę, przywiezie, bo już nie wiele miała zagrabieć owiska — rozweselony śmiał nad krowami strzelającym batem.

— To poczekamy tu przy stodole na was. Dobrze?

— Toć mi trawy nie ubędzie choć mi ją podepczecie. Wio, Kropiana, wiooo Brzezula!

— Jak myślisz, John? Zgodzą się Badurowie oddać nam swoją służącą? — spytała nieśmiało pani Krystyna ze zdenerwowania drząc na całym ciełe.

Maż lekceważącym ruchem dłoni uspokoił żonę:

— Nie wątpię w to ani na chwilę. Chłop za dolary duszę by swoją diabłu sprzedał, a cóż dopiero nie własne dziecko.

Uspokojona zapewnieniem męża pani Krystyna zmęczona dzisiejszymi wrazeniami położyła się obok na wonnej od kwiatów polnych łacie Badurów. Z lubością poddała się marzycielskim rozmyślanom nad najbliższą przyszłością. W myślach już widziała Maryskę w roli układnej panielki z dystynkcją noszącą nazwisko Smith'ów. Jej przybrana córka, Mery, musi zrzucić ślimakową skorupę góleszowskiej pasterkki, musi w przeciągu kilku lat przeobrazić się w elegancję panielki. Nie wątpiła ani na chwilę w skuteczność zabiegów kosmetycznych i wychowawczych, które miały zamienić szorstkie odruchy Maryski w miękki i pełne wyrazu obycie towarzyskie godne panny Smith.

ROZDZIAŁ SZESNASTY

Instruktor, jak zapowiedział uczniom na starcie, wybrał się późnym wieczorem do Badurów. Należało przekonać gospodarza o konieczności wysłania sieroty na odpowiednie kursy dokształcające. Znacząc ich zmianę w traktowaniu dziewczęcin, nie wątpił w skuteczność swych zabiegów.

Powitany szczerą miernością stróża obejścia Badurów, zapukał do niskich drzwi domu gospodarzy.

— Nachylcie się, panoczku, bo próg jest wysoki i możecie się piznąć w głowę o niską futrynę — uprzedził Badura.

— Dobry wieczór — powitał go harcerz obserwując z zacięciem bielutką izbę z rzędami zawieszonych na ścianach obrazów, przedstawiających świętych w niebie, piekło ze zniecającymi się nad potępionymi du-

966 - "TYSIĄC LAT CHRYSZCJANIZMU - DRUGIEŻ TYLE HEROIZMU" - (4)

JAN WOJCIEK

STARSZE OD "STAREJ BAŚNI"

A więc "groby olbrzymie". Spotykamy w Danii, obecnych Niemczech i w Polsce. Z tego co się z nich wydobyla, wynika, iż ludzie którzy w ten sposób chowali awych zmarłych — byli szacownymi koczowniczymi, a sawodem ich było myślawstwo i rybactwo. Zajęli ziemie Europy środkowej, przeto i niektóre nasze polskie — ale będąc w mniejszości w porównaniu z ludnością miejscową — rozplynęli się i asymilowali. Powiedzielibyśmy dzisiaj, że "wszaki w teren". I tak też było istotnie. Wszakli. Zawsze bowiem tak bywa w historii, że łatwiej jest jakiś naród podbić, aniżeli utrzymać i posbawić narodowość. Z Polakami jak dotąd nikomu nie udało się eksperyment totalnego ich wynarodowienia. Podobnie i groby megalityczne, napotymane we wcześniejszych okresach czasu, z biegiem lat sanknęły zupełnie.

W czasie gdy to się działo, na półwyspie Jutlandzkim, to znaczy tam gdzie obecnie siedzą Duńczycy, narodowała się inna kultura. Jej wyznawcy byli również myślawymi i rybakami i podobnie jak poprzedni, koczowali. Ale zmarłych swoich grzebali inaczej. Ich groby są jednostkowe i małe. Znaleź je można zarówno w Skanii, wawili, jak i na całym północnym i wschodnim Bałtykiem. Los tych ludzi podobnym był do tego, który spotkał kulturę grobów olbrzymich. Nie opacowali na dłuższe pobytów ludów. Pewnie za dobrze im tam było, a już napewno za matą stanowili się na to, by

stać się na dłuższe "panami". Kto więc nie uciekał na czas do siebie, kogo miejscowi ludzie nie zdążyli uśmiercić, wraстал w swą nową ojczyznę, przybierał jej cechy życia i charakteru i z "mniejszości" stawał się autochtonem. Czyż nie to samo co dzieje się dziś z naszą emigracją? Ci ludzie — po prostu nacjonalizowali się i naturalizowali, chociaż nie odbywało się to tak jak teras w urzędach i nikt nacjonalistycznej polityki wobec nich nie prowadził. Chociaż — kto to dzisiaj może wiedzieć?

Groby jednostkowe były drugim esepolem kultury epoki kamiennej. Ale największą ludzką grupę tamtych czasów stanowili inni mieszkańcy Europy. I to czyż nie są — ludy naddunajskiej kultury ceramiki wstępowej. Najbliższe nam.

Ceramiki? Przecież ceramika, to przede wszystkim garnki. A garnki w masowej produkcji mogą wytwarzać tylko ludzie osiadli na jednym terenie, a nie ci którzy koczują i "na szó" zwykli chadzać. Zaczyna to być interesujące... Ziemie od Dunaju na północ — toż to dzisiejsze Czechy, Niemcy po Łabę i Polska! Bo te garnki osadbiane wstępa, zawdrowały aż do Bałtyku. Do dzisiejszej Gdyni i Gdańska...

Zaczyna coś wyglądać na to — że ów ktoś, zamieszkujący nasze ziemie obecne — był ludem osiadłym i zasobnym w zasiedziałe zdobycze techniki tamtoczesnej. Ten człowiek więc musiał być napewno bardziej cywilizowany od koczujących "zagończy-

ków" szukających cygańską modą szczęścia po coras to innej ziemi. Nie przesadzajmy — ale jeśli mieliby to być tam nasi pra-pradziadkowie, to byli oni bardziej cywilizowani od najędźców, późniejszych Germanów, a jeszcze późniejszych Niemców. Rewelacja! Gdzieś więc podziwały się Germana Europa? Uhrgermanisch!

Badamy zresztą ostrożni z tymi przadkami. Coś w tym prawdy jest, nie wiemy tylko ile. Wygląda natomiast na pewne, iż religie te ludy zajęły całą środkową Europę i doszły aż do Morza Bałtyckiego. Ponieważ zaś istnieją poważne poszlaki na to że ludy ceramiki wstępowej przywdrowały gdańsk nad Morza Śródziemnego już 4.500 lat temu na obecne polskie tereny i dokonały tam rewolucji przebudowy życia myślawkiego na rolnicze — tedy wydaje się że mamy tym razem do czynienia jednak z późniejszymi pra-Słowianami. Mieszkalby przeto na naszych ziemiach od 4.500 lat? Najzupełniej poważnie na to wygląda. Dowodów jest wiele. Jeszcze o nich pomówimy. Na razie musimy tylko powiedzieć na potwierdzenie, że metoda porównawcza języków słowiańskich i bałtyckich naprowadza nas na ślad innego interesującego zjawiska:

Oto język słowiański był prawdopodobnie dzieckiem języka prabałtycko-słowiańskiego, a jego urodziny przypadły na okres około 4.000 lat temu. Dziwna to byłaby tedy zbieżność: kultura wstępowo znaleziona na ziemiach

naszych prezentuje się datą 4.500 lat, zaś wytworzenie się języka słowiańskiego przypada jakoby na czas 4.000 lat temu. Potwierdza to nasze przypuszczenia. I to aż dwa lata, to znaczy od późnej epoki kamiennej na caworoboku o granicach od Bałtyku po Dunaj oraz od Łaby po dalekie granice wschodniej Europy. To jedno.

A drugie? Drugie godzi już wprost w hitlerowskią — przedhitlerowską zresztą tak samo — naukę niemiecką. Neguje ją, Zaprzecza i udawadnia co innego. Nie pochodziśmy i nie możemy pochodzić od żadnych Germanów. Owszem — chadzali oni do nas na wyprawy owymi czasami, może opanowywali nasze tereny, ale ich "groby olbrzymie" sankły zupełnie. Pradkowie dalsi ejs z ych, dumnych ze swej cywilizacji i prastarej rzekomo metryki urodzenia, mieszkańców całej Europy — byłiby tedy koczującymi myślawcami, których koczowanie skończyło się na naszych ziemiach i to skończyło gruntowną asymilację? Chyba tak. Bo to nie oni mieszkańców naszych ziem sikkwidowali. Zlikwidowali ich właśnie — ci mieszkańcy. Często pewnie likwidowali kamennym młotkiem po głowie, ale bodaj częścię atrakcyjnością swej kultury. Bo wyciąć naród nie łatwo. Ani w Oświęcimlach, ani Katyńskich narodu nie udało się zlikwidować. Wiec i wówczas wchłonęto najędźców drogą spokojniejszą, a wchłonęto tak gruntownie, że groby megalityczne, skandynaw-

sko-germańskie, zniknęły wkrótce i nie po nich nie pozostało. A ceramika, a garnki szdoby wstępowej, zostały i zapanowały.

Szukajmy sobie wniosków sami. Nas tutaj zajmuje fakt, że historia, ta najdawniejsza która nie znała jeszcze ani Rzymu ani greckich Aten i Sparty, nadała ówczesnemu rolniczeemu ludowi, mówiącemu słowiańskim językiem — na własność nasze obecne ziemie.

Nie, nie obecne. Ziemie nasze, i te które dzisiaj zajmują potomkowie Germanów — Niemcy. Na nie tedy starania, czy obskurantyzm Tacytów i Herodotów. Ostatnie słowo mogą mieć nie ich pamietniki, lecz nauka. Nauka i badania.

Nie obawiajmy się tej sensacyjnej wladomości. Państwo Polskie obchodzi Milennium swej historii. Ale prasłowiańskość święci starszą nieco rocznicę. Jubileusz

Dr. Gabriel Nowicki

Dyplom uniwersytetu Paryskiego

Był profesor uniwersytetu Paryskiego

Po powrocie z Europy przyjmują: Farmacia Stefeld, Praca Tiradentes 530 od godziny 9-tej do 1-szej po pol. Rezydencja: Carlos de Carvalho 369, od godziny 3-iej do 5-tej po południu.
Choroby ogólne. Spesjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.

czterech i pół miliona...
Archeologiczne badania...
Naukowy tyja...
zmarza pięknie, opowiada...
dają i wyciągnę...
Historia kultur...
skich pomalutko wyz...
z mroków.
Tymczasem 3.000 lat...
opinia Europy...
została wynalaz...
bardziej podważ...
niosły i w skali...
nieli rozbiła atom...
nie w przestwor...
naszych czasów.
Umarta epoka...
Wynaleziono braj...

szami czarnymi diabłami, dalej drewniane łózka z wydetymi pod sufit pierzynami. Wokół ścian były poustawiane ławy, w rogu stół przykryty białym obrusem, na którym żółcilo się rzeźbione w desen kwiatów masło obok rumianego bochenka chleba e śnieżnej osetki sera. Za stołem siedziała ubrana w odświętne szaty Maryska z tajemniczą parą podróżnych popijając z porcelanowych kubków białą kawę. Obok przy picciu, posepna i z zaferowana mina siedziała Badurka.

- Sładajcie. Co powiecie, panoczku, nowego? — zagadnął instruktora gospodarz, pykając z wiśniowej fajki tytoń o mocnym zapachu.
- Przyszędem w sprawie waszej pasterkki, Maryski.
- A cóż zaś macie do niej? Chcecie ją namówić do latania? Nic z tego, panoczku.

— Chciałem wam zaproponować, byście Marysice nie bronili się ucyć. Poczynyłem już w tym kierunku kroki i przychodzę z konkretną propozycją...

— Ależ — zaczęła pani Krystyna i urwała pod spojrzieniem swego męża.
— Wiem, że Maryska jest wam potrzebna w gospodarstwie — mówił dalej harcerz — ale powinnicie też pomyśleć nad jej przyszłością. Przy wykorzystaniu jej zdolności, możecie jej zapewnić szczęśliwą przyszłość. Wojewódzki Ośrodek Lotnictwa otwiera dla zdolniejszych pilotów wyższą szkołę lotniczą ze wszystkimi przedmiotami średniego zakładu naukowego. Maryska powinna taką szkołę ukończyć.

— A po co dzieusze taka szkoła? Niech się lepiej nauczy dobrze gospodarzyć i warzyć, bō to jej będzie potrzebne, jak się wyda za chłopa — zażartował Badura, mrugając porozumiewawczym wzrokiem na parę małżonków.

Dotknięty jego uwagą instruktor zachnął się.
— Wydawało mi się że po powrocie Maryski z Tatr, żeście się dla niej zmienili i pragniecie polepszenia jej doli. Nie powinnicie jej bronić dostępu do nauki.

— Toż jej nie bronie ucyć się — przytaknęła Badurka patrzac niespokojnym wzrokiem w rozpromienioną sierotę.
Badura zaczął się tłumaczyć niezręcznie:
— Przebacźcie panoczku, ale naszej pasterkce już nie będzie potrzeba żadnych szkół waszych, bo o tym pomyśleli przed wami ci Amerykanie. Chęć ją wziąć za swe i wywieź do Ameryki.

Kierownik lotów skierował zdumiony wzrok na cudzoziemska parę, potem na rozpromienioną Maryskę tuloną w objęciach przez uszczęśliwioną damę. Odsunęła lekkim ruchem dziewczynę i wyciągnęła przez stół dłoń do harcerza.

— Pragnęłabym pana poznać bliżej. Maryska zdążyła nam już opowiedzieć o swym dobroczynicy. Gdyby się pan nią nie zainteresował, nigdyby jej nie spotkała. Ona przypomina mi zmarłą córkę i zdolna jest pobudzić mnie do życia, wierzę w to. Cieszę się też, że mogę poznać tak szlachetnego człowieka, który pomógł zmienić los mej przybranej córki.
Instruktor lekko uścisnął skwapliwie podane dłonie państwa Smithów. Opowiadając ukłonem na komplementy damy, zwrócił się do zamysłonych Badurów:

— Dziwno mi, że wam tak łatwo przyszło oddać swoją wychowawczą nieznany ludziami. Nie zdajecie sobie chyba sprawy z tego, jak ona może dzieć tęsknić za waszym krajem.

Milcząca od dłuższej chwili Badurka niezadarnym ruchem ręki stoniała twarz niebieskim fartuchem.

— Ja jej też nie chcę tym panoczkom oddać, bo już nigdy bym nie widziała. Jeszcze się nie zgodziłam — odezwała się z tłumaczącym wrzesieniem.

— Ale się zgodzisz — huknął dotąd potulny wobec niej mąż gospodarza marszcząc czoło.
Twarz instruktora powlekił cień zawodu.

— Maryska jest zbyt młoda na to, żeby zrozumieć swój niemożliwy krok. Zaczekawia ją nowa przygoda, nie pozwalając trzewno rum...
Jak ukłuta szpilką dziewiczyna poderwała się na ławie, przysięgła mu w pół zdania:

— Złescie mnie zrozumieci, panie instruktorze. To właśnie trzymając rozsadek nakazał mi przyjąć warunki tych państwa, bo one pozwoliły na urzeczywistnienie moich pragnień zdobycia wiedzy. Moim gwałtem swojej gospodarki nie byłiby w stanie opłacić kosztownej dla mnie nauki. A że mi dobrze życzą, sprzedają mnie tym Amerykanom, bo mnie nie chcą.

— Ja cię nie sprzedam! — jęknęła Badurka, odrywając fartuch z zaczerwienionej twarzy.

Przykre milczenie przerwał instruktor:
— Powiedz mi, Marysko, czy gdybyś znalazła tutaj możliwe warunki do nauki doskonalenia się w sztuce latania, zrezygnowałabyś z przyżdu za morze?

Zwoyo przytakująca głowa Maryska wprawiła Smithów w stan niepokojenia.

— Szczerze mówiąc, to nie wyobrażam sobie życia bez latania i widoku naszych gór. Tu, ledwo rano przetrę oczy, witają mnie rześkie szczyty Beskidów pięknych zarówno w słońcu jak i w chmurach.

Pani Krystyna nachyliła się serdecznym ruchem obejmując Maryskę czną jej postać.
— Ach, Mary, jesteś egzaltowana i pojęcia nie masz o piękności morskich gór. Czymże są wasze Beskidy w porównaniu z fantastycznymi konturami gór światowej sławy. Zobaczysz je niedługo i nie będziesz miała odcierwać od nich oczu. Na te fantastyczne wysokości wyniosę cię na lekki górskie. Wszędzie dojedziesz własnym samolotem. Czegoż cię zapragniesz, biedrzisz miała, ale za wyjątkiem lotnictwa. Nie zważaj na myśl, że mogłabyś się zabić na samolocie, dlatego musisz się zadowolić wyzrec.
Gorący rumieniec oblat twarz dziewczęcia. Nieco gwałtownie chem wywołila się z objęć nowej epikunkki.
— Tak to wszystko nagle na mnie spadło, że nie miałam czasu na obrac myśli. Teraz jednak, kiedy mogłabym się ucyć i poznać świat, zaczynam inaczej myśleć.
— O czym? Mów, dziewczino — zaczęła zaniekpokojona jej twarzą pani Krystyna.

TADEUSZ KRUL

WOLNA TRYBUNA

BARDZO SŁUSZNE I GODNE ZASTANOWIENIA SIĘ

(NA MARGINESIE ARTYKULU "RÓŻNE PROBLEMY")

Z wielkim uznaniem i nie wątpliwym zainteresowaniem nastąpił ochoczośćowa kronika Pani Heleny Werpachowskiej, zamieszczona w "LUDZIE" b. miesiąca, w której ujawnia znaną autorka niezwykle talent pisarski, szeroka wiedza i przebieg w niej swój długi i wielki przydaty, służący przykładem dla innych współpatriotów.

Poruszone tematy są istotnie prawdziwe, bardzo ważne, nad którymi winien się zastanowić każdy obywatel posiadający polskie nawyki. Bardzo słusznie wraca się Pani Werpachowska pod adresem "Centralnego Komitetu Paraskiego Obchodu Tygodnia Państwowości Polaki", gdyż w moim pojęciu Komitet ten, przedstawiający naszą narodowość w Paranie w obliczu wielkiej rocznicy Ojczyzny Ojów naszych, składający się z osób niewątpliwie godnych naszego zaufania, powinien wyrażać swą dalszalnosc, że w przyszłości mieszkać jeszcze pomimo Kościuski, Konopnicki, Paderewskiego, obywateli, którzy czują jeszcze krew polską w żyłach.

wieści swojej chorągwi narodowej — bo jej tutaj nigdy nikt nie widział, — nawet oni starają się nas wyprzedzić. W polityce, musimy uznać, że są więcej inteligentni i mają większe wpływy od nas. Czy nie warto wału między narodowymi urzędownikami w bieżącym roku w Kurytybie, przez Departamento Cultural do Estado? Kto zdobył pierwszą nagrodę? — UKRAJNICY!

A Polacy? — uważali się za innych, czy ich wienozas tam nie było? Gdzie to liżone, plekne 1. bawne stroje ze stulecia Parany, najwyśię ze składek Kolonii Polakiej (czy chociaż zabezpieczenie sa od moli i gdzie się znajdują?) Czyżby nie było już nikogo w Kurytybie zdolnego do przysykania polskiej grupy do takiej imprezy?

W tym wypadku to naprawdę nam sehowad głowę w płach, nie to głupoty jak strus tyłko ze wstyd. Żywo zainteresowani wymienionym festiwalem, pytali się mnie tutaj koleży Brazyliańskie dlaczego etnia polska nie wzięła w nim udziału. Co im mialem na to odpowiedzieć? Zbytłem ich byle jaką wymowka. Biedna nasza Kolonia Polska... Gdzie nasze piękne tradycje? Co by na to powiedział ci wszyscy którzy życie swe poświęcili w obronie wolności, w obronie mowy polskiej, w walce o niepodległość swej Matki Ojczyzny — Polski... Wesak wolność obywatelska, wolność słowa i myśli, wolność wiary, zatrudnienia i obywatelstwa, w tym bogosławionym, wielkim i demokratycznym kraju — Brazylji, nie jest przywilejem żadnej mniejszości narodowej. Dlaczego więc ci i inni mała nas prześlęcać? Czy to nie wstyd dla nas? Niema u nas organizacji, stowarzyszeń, wyrosni miłośni. Czyżby to było takie nasze smutne przeznaczenie czy zawleczamy to jedynie naszym brzydkim i skądolnym wadom?

A więc, zastanowić się rozsądnie. Ci wszyscy którym dobro polskości nie jest obojętne, którzy się nie wynarodowili, sroczyli naszą uwarę na odese w Pani Heleny Werpachowskiej, nie tracmy czasu, podamy sobie ręce, odrucmy kwestie prywatne i polityczne na bok i uczcimy należycie wielką rocznie Matki Polski — której obecni synowie, chociaż pod rządami nie odnowiającymi polskiemu katolickiemu duchowi, sa jednak nadal wtrwami i dzielny mi Polakami i którzy z pewnością zadowoleni będą wiedząc, że my tutaj w zgodzie uszyliśmy coś polskości. Rocznica Tygodnia Państwowości Polaki winna sbratać serca wszystkich Polaków, na całym świecie.

"Chwała Bogu na wysokościach — pokój na ziemi ludzom dobrej woli!"

Niemcy tutaj zamieszkałi prawie byli na nas przykademem sołdaty, zrodziły inteligencję, przybyli już zresztą z tym przywróceniem. Ciessyli się oni zawsze lepszymi warunkami bytu, poważyli od kolonizacji. W ten sposób nie mogliśmy marzyć o dorównaniu ich wysokiej stopy rozwoju. Obecnie jednak — jak słusznie zaznaczyła p. Werpachowska — inna narodowość przekracza nasze możliwości. A mimo to, Japończycy przesiedlają w Paranie! Dorobili się na północy Stanu wielkich majątków i napływają licznie do Kurytyby, szczególnie ich synowie. Kiedy są bardzo aktywni we wszelkich dziedzinach pracy. Mielisz zapelnia szkoły powożne, średnie i wyższe uczelnie. Nie Kastała się gdzie tylko możliwe, nie traca czasu, żyła zgodnie, nie sa zazdrośni jedni drugim, nie poddawiają sobie nie wrażliwie jak my... Niema żadnej wstydliwosci — sa kilka lat postawia nas daleko w tylo. Obchyma różne ważne stanowiska i my się nawet nie orientujemy jak i kiedy to się stało.

... co tam wiele mówić o różnicach — wytrwałej i pracowitej narodowości japońskiej... politycy trochę bliżej. Nawet urzędnicy, którzy nie mogą powiedzieć się macierzystym doświadczeniom kulturalnym i gospodarczym, którzy nie mogą wy-

P.S. — Obywateli więcej ścisłych proszę o uwzględnienie moiego braku talentu do dyskusji tych spraw, niezmiernie wdzięczny miary. Będąc synem Paraskiej miary, nie mogiem jednak pokonać znanu mojemu o spraszach bliźniaku sercu Polakom, nie tylko jako i z pochodzenia. Nie rodnem, ale i z odpowiedziedzialnych mi osób, odpowiednie spradzających sa poszczegolnie spradzających pomysly, proszę o wybaczenie tej krytyki. Na to nam jednak udzielili życzliwi Księża Misjonarze prawo wypowiedzenia swych myśli w "Wolnej Trybunie". "Z dyskusji wyłone światła".

Ponta Grossa, listopad 1959 r.
TADÉUSZ KRUL

Canivetes desde Cr\$ 28,00 a Cr\$ 1.000,00; navalhas desde Cr\$ 180,00 a Cr\$ 480,00; ma-czary do włosów od 475,00 do 800,00 krusejrow; kost-estr. Cr\$ 785,00 i t. d. Maszyny do mięsa od 580,00 do 2.600,00 krusejrow; Tabaki do żarzenia.

Florecki — Rosário 66.

Ofica Curitiba
Jedyna specyfikowana
IRMSTON BARBOSA LTDA.
CURITIBA
Matris : Rua Mons. Celso, 27
Praça Zacarias, 92 (Fila)l
Rua 15 de Novembro, 139
Fila w PONTA GROSSA :
Rua Augusto Ribas, 821

DR. MENDES DE ARAUJO
Leczenie bez operacji: hemoroidów, kłykcz, chorób żołądkowych, niestrawności, zgagi, kłeszek, watroby, bdu kolek, ślepek kłeski, raka, wrzodów ranogach.
Przyjmuje od 3 - 4. Rua Dr. Marci 439, 5-te piętro, Apt. 54. Edifício São Lourenço — Tel. 4-0268 — CURITIBA

KLINIKA DENTYSTYCZNA DR. BONIFACIO SIELSKI
Chirurg-Dentysta
Konsultorium: Rua Marechal Floriano 96, esquina da Rua 15 de Novembro, 8.º andar, sala 81, przyjmuje we wtorki, czwartki i w sobotę od 9 - 11, i od 2 - 7, a przy Rua Emílio de Menezes 658, w środy i w piątki od 2 do 9-tej.

DR. LUDWIK RYDYGIER
LEKARZ — Mówi po polsku.
Cetery lata praktyki w szpitalach amerykańskich. Kurs specjalizacji w New York Polyklinice Medical School and Hospital. CHOROBY KIEŻKI ODCHODOWEJ, HEMOROIDY, FISTUŁY I T. P. KONSULTORIUM: Rua J. T. P. BONIFACIO 118, na przeciwko Garmata. Przyjmuje rano od 10-jej do 11.30 i po południu od 3-iej do 6-iej. Rua Amazonas, Marcondes, 954 - Baescheri, Telefon 4976

DR. STANISŁAW BEMBEN — LEKARZ —
Klinika ogólna: leczy choroby kobiece, choroby żołądka, watroby i wewnętrzne.
Kons.: Praça Zacarias, 86, 3-le piętro, sala 306. Przyjmuje w poniedziałki, wtorki i czwartki od 9 - 12 i od 15.30 - 18.30; w środy i sobotę od 18 - 19. Rez.: Rua Dr. Keller, 393 CURITIBA — Telefon 4-2644

DR. J. ALEXANDRE DOBROWOLSKI
Lekarz chirurg — Choroby kobiece. KLINIKA OGÓLNA. Kons.: Praça Tiradentes, 332. Rez.: Rua Trêze de Maio, 879. Telefon 4-6380. Przyjmuje od 9 - 11 i od 3 - 6

ADWOKAT LUDWIK MALCZEWSKI
BIURO ADWOKACKIE
Rua Voluntários da Pátria n.º 489 - Tel. 4-4819

WINCENTY FLENIK
Chirurg-Dentysta
Godziny przyjęć: od 8 — 11 i od 2 - 5. Rua Voluntários da Pátria, 620 - CURITIBA

Casa Tarobá
AV. JOAO PESSOA 111
As melhores GELADEIRAS
Consulta nosos preços e condições de pagamento

Casa Cruzeiro
Sielski, Sbalqueiro & Cia.
Fone 4-1749
Praça Coronel Enéas, 152
Filiał: Rua José Bonifácio, 63
Żelastwo, naczynia, Szkło farby, oleje, pokosty, nasiona ogrodowe, artykuły na prezenty itp. — CENY NISKIE

DR. E. TEMPSKI - Lekarz
PRAKTYKOWAŁ W SZPITALACH W POLSCE
Przyjmuje od godz. 8-jej do 12-jej. Konsultorium: PRAÇA GENERAL OSÓRIO N.º 398, Piętro
Resydencja: Uliza 7 de Setembro, 3239 — TELEFON 4-5921

Retificadora Braspol Ltda.
Odnawia wszystkie typy motorów samochodowych. Roboty gwarantowana i szybkie. CENY PRZYSTĘPNE.
R. MARECHAL FLORIANO 1.773 - Fone 4-2635 CURITIBA — PARANA

ODDZIAŁ "DIAGNOSTICO PRECOCE" LECZENIE RAKA KOBIEC
Casa de Saude DR. MOYSÉS PACIORNIK
RUA LOURENÇO PINTO, N.º 83
FONE: 4-2222 — CURITIBA

DR. EDWARD ŻELAK - Adwokat
Złatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.
RUA EMILIANO PERNETA n.º 10 - 4 piętro - Conj. 401 (Esq. Pr. Zacarias) - Edif. Quinco Cabral
Telefon 4-0278 — CURITIBA

OTRZYMALISMY DRUT KOLCZASTY, CHMIEL, NAKREYCIA "ENCERADOS" DLA SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH — SULFAT MIEDZIANY
Przedstawiciele
TODDY DO BRASIL S.A.

BENJAMIM ZILLI & CIA. LTDA.
PRAÇA CORONEL ENÉAS, 143 — CURITIBA

POLSKI SKŁAD MEBLI URBAN & CIA. LTDA.
Mebel nasze są bardzo mocne i luksusowe. Sofy-łóżka, fotele, matrace sprężynowe najlepszej marki, dywany, materiały wchodzące w zakres umeblowania, dekoracje we wielkim wyborze, aby można obsłużyć swą liczną Klientelę.
Skład: RUA CARLOS DE CARVALHO, 350 — CURITIBA
Fabryka: RUA BRIGADEIRO FRANCO, 541

MIRTILLO TROMBINI S/A
HURTOWCY PAPIERU WOGOLE
Dostawcy "FITAS ADEZITE", "TINTAS PILOT", "TINTAS RENNER" DO DRUKU I "SILK-SCREEN" - TOREBKI PAPIEROWE I T.P.
RUA JOSÉ LOUREIRO, 550 — FONE: 4-4458

Do Sz. Pań i Panienek
Wiedzie, że piękność twarzy zależy od dbałości o jej czystość.
KREM ANTISARDINA
Jest jedynym naukowo preparowanym środkiem, który usuwa z ciałkowiata gwarancja: Pielę, Flamy, Brodawki, Przesuszenie oraz smarszaki.
Leczenie starannie skóre wszystkich syyli i pleców lekarstwem ANTISARDINA NR. 3 a robocyznie, że w ciągu kilku miastęcy staniesz się 3 razy młodszą i ładniejszą niż przed tym.
ANTISARDINA przesłudza młodość.
ANTISARDINA używana stosownie do przepisów załączonych, które dokładnie pouczają jak ją stosować — nie zawodzi.

FARTUSZKI
Konfekcje z materiałów własnej Fabryki, w stalych kolorach w oryginalnych deseniach dla Pań i Dzieci można nabyć w wielkim wyborze od Cr\$ 52,00 w składzie
CASA HOFFMANN
CURITIBA — RUA CLAUDINO DOS SANTOS, 52 (ANTIGA PRAÇA DA ORDEM)

DR. JAN GRABSKI i DR. C. J. GRABSKI - Adwokaci
RUA DR. MURICI, N.º 542 — 2.º ANDAR — SALA 206
EDIFÍCIO PEDRO DEMETERCO — CURITIBA — PARANA

Casa de Saude S. FRANCISCO
RUA SMO FRANCISCO, 147 - CURITIBA - Telefon 4-5440
Kompletnie wyposażona Chirurgia, Położnictwo, Internowna. Radiodeagnostico. Leczenie raka. Radioterapia. Współpraca wolna dla wszystkich lekarzy.

"A VENCEDORA"
FRANCISCO LACHOWSKI, FILHOS & CIA. LTDA.
CURITIBA — RUA CABRAL, 451 — TELEFON 4-6894
Największa Fabryka cukierków i karmelków w Paranie. Wyrabia cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, mleczne, gumowe itd. Towar pierwszej jakości po cenach przystępnych

DRUT KOLCZASTY
Z POLSKI BEZPOŚREDNIO DO PARANY
IMPORT WŁASNY
COMERCIAL POLPARANA S.A.
RUA CARLOS DE CARVALHO — 356 — 360
FONE: — 4-1574
CURITIBA — PARANA
ROLNICZY:
ZGŁASZAJCIE SWOJE ZAMÓWIENIA!

A MODESTA
RUA JOSÉ BONIFACIO, 122
WIELKI WYBÓR OBUWIA I MATERIAŁÓW ŁOKCIOWYCH
PO CENACH BARDZO NISKICH W SKŁADZIE
JANA GŁODZINSKIEGO

CASA PARIS sprzedaje na zimę
swetry wełniane damskie, męskie i dla dzieci oraz najmodniejsze artykuły dobre, tanie i na to wszystko daje 20% zniżki. PRAÇA TIRADENTES, 306, RÓG CRUZ MACHADO — CURITIBA.

CASA DOS PINTORES Werneck & Cia. Ltda. "ROCHEDO"
FABRICA DE TINTAS, ESMALTES E VERNIZES
CAIXA POSTAL 347 — Mówi się po polsku
Nowy Adres: PRAÇA OSÓRIO — EDIFÍCIO ASA — FONE 4-6460

